

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI

Dr. Erdal ATABEK'in

27. Büyük Kongre Açılış Konuşması

Sayın Konuklar, sayın Delegeler,

Bir hafta önce Ankara'da Erzurum'dan gelen Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileriyle görüşüyorduk. Öğrenciler, Tıp Fakültesi'nin çeşitli sınıflarında okuyorlardı. Ankara'ya evlerinden güvenlik içinde çıkıp hastanelere gidebilmek, öldürülmek korkusu olmadan derse girebilmek için çare aramak için gelmişlerdi. Erzurum'da, değil derslere girebilmek, evden çıkmanın bile can güvenliğinin kalmadığı ortamda olanaksız olduğunu anlatıyorlardı. Bu yüzden okulda yıl kaybetmişlerdi. Yurtta kalamıyorlardı. Başka çözüm bulamazlarsa, okuyamazlarsa, artık Yasaların uygulanmadığı bu kentte ne yapacaklar, nasıl yaşayacaklardı?

Aynı günlerde, Ankara'da toplanan Sosyalleştirme Genel Kurulu'nda daha çok hekim yetiştirmenin gerekliliği konuşuluyordu. Bir çok kentte adı olan, ama hekim yetiştirme koşullarına ulaşmamış Tıp Fakülteleri vardı. Bu yeni Tıp Fakültelerinin içinde bulunduğu koşui-

ları incelemek, buralarda insan yaşamını kendilerine emanet edebileceğimiz hekim yetişip yetişemeyeceğini saptamak Tıp Fakülteleri arası Ortak Kurul'ca incelenmeliydi. Gene, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı da, bu Tıp Fakültelerinde nasıl eğitim yapıldığını araştırmalıydı. Diyarbakır Tıp Fakültesinin durumunu orada öğrenmiştik. Diyarbakır'da yaptığımız Temsilciler Meclisi toplantısında görmüştük ki, Tıp Fakültesinin öğretim üyesi sayısı % 80 eksikti. Diyarbakır Dış Hekimliği Fakültesi'nde Dekan'dan sonra gelen öğretim kademesi asıstandı. İşte tüm bu koşullarda hekim yetişmesine çalışılırken, Erzurum Tıp Fakültesi'nde belirli gerici bir sağ akımın içine girmeyen öğrencilerin can güvenliği bile kalmıyordu. Diğer kentlerdeki Tıp Fakültelerinin bu konuda seslerini yükseltmeleri, protesto eden hareketleri gerekirdi, ama, bunlar görülmüyordu. Çünkü, bu Tıp Fakültelerinin bazıları, daha önemli bir işin peşindeydiler. Bu önemli iş, tam-süre Çalışma Yasasının Üniversite özerkliğine aykırı olduğunu kanıtlamaktı. Erzurum'daki Tıp Fakültesi öğrencilerinin durumunu merak etmeyen, Diyarbakır'da nasıl tıp eğitimi yapıldığını merak etmeyen, hattâ daha önceleri 12 Mart 1971 rejiminden sonra tutuklanan öğretim üyelerine, bilimsel özgürlüğün çiğnenmesine ses çıkarmayan Üniversiteler, bu arada Tıp Fakülteleri, diğer hekimlerden daha iyi koşullarda bile tam-süre çalışmaya zorunlu girmeyi Üniversite özerkliğine aykırı buluyorlardı. Ülke gerçeklerinden soyutlanmış Üniversite, böylece, kendi durumunu kurtarmanın herşeyden önemli olduğu inancını belirtiyordu. Çünkü, eğer Tam-Süre Yasası yanlırsa, Tıp Fakültelerinin bir görevi de, kendi dışında olduğu zaman da Yasaya karşı çıkmaktı. Bunu yapmayan, ama, Tıp Fakülteleri Yasa kapsamına girer girmez karşı çıkanlar, aslında özel gelirlerinin sürmesini istiyorlardı. Bu özel gelirlerin, Tıp Fakültesi hastanelerini bir özel hastaneye çevirdiğini, bu yüzden parası olanlara öncelik tanındığını, ayrıcalık tanındığını, özellik tanındığını bile bile bu sistemin sürmesini istiyorlardı. Evet, tam-süre çalışma ilkesine Üniversitelerin öncelikle girmesi gerekir. Döner Sermaye sisteminin kalkması gerekir. Döner sermayeden prim alarak çalışmanın yapılmaması gerekir. Üniversiteler bu toplum içinde koloni değillerdir.

Ocak 1978'denberi işbaşında yeni bir Hükümet vardır. Sayın Bülent Ecevit'in Başkanlığındaki bu Hükümetin işbaşına gelişi sevinçle karşılanmıştır. II. MC'nin çalışma dönemimize giren son altı ayı, başkının, kıyımın, sokakta adam dövmenin, insan öldürmenin gündelik yöntem olduğu bir dönemdi. Şimdi, iktidar oldukları dönemlerin tonumları yeşerdikçe, kötü mirasının etkileri sürdükçe sevinen dönün MC partileri, yeni Hükümetin de anarşiyi önleyemediğini sevinerek söylüyorlar. Ama, unuttukları, ya da görmezden geldikleri bir gerçek

var. Bugün anraşı görünümünde süren olgu, kendi sürdürmek istedikleri bozuk yapının sürmesinden kaynaklanmaktadır. Egemen çevrelerin, egemen sınıfların, toplumdaki sosyal uyanışla, demokratik isteklerle çelişmesini örtebilmek için gerici siyasal iktidarların başvurdukları faşist yöntemlerin sonucudur bugün olanlar. Çünkü artık, dışa bağımlı az gelişmiş bir kapitalizmin, ülkedeki uyanış karşısında kolayca sürdürülmesi olanağı yoktur. Öyleyse, bu uyanışın zorbalıkla, kanla sürdürülmesi gerekir. Dün böyleydi, bugün de böyledir. Biz, toplumda özlenen gelişmenin hangi taraftan gelirse gelsin, kanla, terörle önlenemeyeceği görüşündeyiz. Toplumun demokratikleşmesi, faşizmin önlenmesi ancak ve ancak kitlelerin bilinçli, örgütlü savaşımla sağlanabilir. Biz insan özgürlüğüne, insan yaşamına kasdeden her girişimin karşısında olacağız. Toplumun demokratikleşmesini sağlayan, toplumun özgürlüğünü sağlayan, can güvenliği sağlayan her girişimin bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da yanında olacaktır.

Toplumun demokratikleşmesinin temel koşulu, toplumda emeği üstün kılmak, emekçi sınıfların örgütlenmesine, sosyo-eekonomik yaşamda ağırlıklarını sağlayabilmektir. Bu, somutta, 141-142. maddelerin kaldırılması, tüm çalışanlara toplu sözleşmeli, grevli sendika hakkının verilmesidir. Bu istemlere karşı çekingen kalmak, suskun kalmak, sonuçta, egemen sınıfların siyasal iktidarlar üzerinde ağırlıklarını sürdürmelerine yol açar. Bu durumda ise emekten yana işler yapmak zorunda olan Hükümetler, emekçi sınıfların desteğini gereken ağırlıkta sağlayamazlar.

Yeni Hükümette Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olan sayın Dr. Mete Tan, örgütümüze yıllar boyu özverili emekler vermiş, içimizden Bakanlık görevine gelen bir meslekdaşımızdır. Özellikle, yaptığı siyasal girişimle II. MC Hükümetinin giderek yerine bugünkü Hükümetin gelmesini sağlayanlar arasında sayın Dr. Tan'ın bu hareketi bize onur vermiştir. Bu hareketin Türk Tabipleri Birliği tarihinde özel bir yeri olacak, Dr. Mete Tan'ın bu tutumu hiç unutulmayacaktır. Kendisini öncelikle bu hareketi için kutluyoruz.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının yeni çalışmaları vardır. Tam-Süre Yasasıyla ilgili olarak Türk Tabipleri Birliği'nin desteği, beşirli önerilerle birlikte sürekli sağlanmıştır. Tasarı, Büyük Millet Meclisi'nden geçtikten sonra ise, tartışmaları geride bırakarak Yasayı tüm gücümüzle destekledik. Ancak, bu Yasanın sağlık hizmetlerinin tüm sorunlarını çözmesi beklenmemelidir. Yasanın böyle bir amacı olmadığı gibi, sorunların çeşitli nedenlere bağlı oluşu da, bu sonucu verecektir. Ancak, Tam-Süre çalışma ilkesinin uygulanması çok önemli bir kazanımdır. Bu kazanımın sonuçları zaman içinde daha iyi anla-

şılacaktır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın girişimlerini, Büyüyük Kongre kararları ışığında değerlendireceğiz. Eğer, bu girişimler, doğru ilkelere dayalı ise desteklenecektir. Aksi takdirde görüşlerimiz ilkelere dayalı olarak sürdürülecektir .

Çünkü, sağlık hizmetleri temelde, ülkenin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik yapının bir ürünüdür. Bu yapı değişmeden halk sağlığının istenen düzeye gelmesi olası değildir. İnsan sağlığı, beslenmeden konuta, ocak yapımından ilâca kadar uzanan bir zincirin halkalarıdır. Besin maddelerinin ticareti beslenmeyi, arsa ve yapı spekülasyonu konut sorununu nasıl yönlendiriyorsa, sağlığın tüm öğeleri de, kapitalist ekonomi tarafından aynı biçimde yönlendirilmektedir. Böylece kötü beslenen, sağlıksız konutlarda oturan halkın koruyucu sağlığı daha başlangıçta bu bozuk koşullara terkedilmektedir. Gene, kapitalist ekonomi politikasının yönlendirmesiyle, sağlık bütçesine ayrılan bölümün azlığı, Devlet hastanelerinin, Tıp Fakültesi hastanelerinin halktan alınan ücretlerden oluşan döner sermaye tarafından tamamlamaya itilmiştir. Böylece, Cumhuriyet döneminin başından beri Devlet tarafından yürütüleceği belirtilen sağlık hizmetleri, belirtilenin tam aksi yönde, hizmet için başvuran halktan alınan ücret sistemine kaydırılmıştır. Böylece, özel hastane yataklarının sayısal azlığına karşın, kamu hastaneleri ücretli hastaneler durumuna gelmiştir. Bu durum, sağlık olgusunun da, idealist isteklere göre değil, ekonomik yapının kurallarına göre nitelik kazandığını göstermektedir.

Sosyal ve ekonomik yapının özünü kavrayamayan, yeterli politik bilinci olmayan kişilerin, sağlığın bozuk düzeninden hekimleri sorumlu tuttuğunu çeşitli örneklerde görüyoruz. Oysa, bu bozuk sosyo-ekonomik yapının sorumlusu elbette hekimler değildir. Ancak, hekimler bu düzende kendi güvencelerini düzenin kuralları içinde aramak zorunda kalmışlardır. Arz-talep düzeninde, hekimler, emeklerini en çok nasıl ve nerede değerlendireceklerse, orada çalışmayı yeğleyeceklerdir. Bu değerlendirme uzmanlığı gerektiriyorsa, uzmanlaşacaklar, büyük kentlerde çalışmayı gerektiriyorsa, oralarda toplanacaklardır. Sonucu neden olarak görmek, sosyo - ekonomik bilinç eksikliğinin yarattığı bir yanılgıdır.

Bu durumu hiç unutmamak, her değişimi bu açıdan dikkatle değerlendirmek zorundayız. Aksi takdirde bilimsel doğruların yerini, sağlık hizmetlerinin gerçeklerden soyutlanmış yaklaşımları alır. Bu noktada dikkatli olmak zorundayız. Temel doğruları gözden kaçırmadan, ilkeli yaklaşımları önermek, bu yaklaşımların temel yapı değişikliğine yönelik olmasını sağlamak zorundayız. Bu nokta gözden kaçırılırsa, kapitalist düzenin sağlamlanması için payanda olarak kullanılmak tehlikesi vardır. Amacımız, bu bozuk düzenin sürmesine destek

olmak değil, bu düzenin değişmesine katkıda bulunmaktır. Bunun yolu da, ütopyik arayışlar değil, bilimsel yaklaşımlardır.

Sayın Delegeler;

Önemli çalışma alanlarında belirli gelişmeler içindeyiz. Bunların başında kamuoyu etkinliği gelmektedir. 14 Mart Sağlık Haftası çalışmaları, bu hafta içinde yer alan Sağlık Kurultayı 78, hazırlanmakta olan I. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi, açılan Halk Sağlığı sergileri kamuya açılışımızın etkin örnekleridir. Bu etkinliği daha da arttırmak, gerek kendi kitlemizi, gerekse genel kamuoyunu görüşlerimiz doğrultusunda oluşturmak önemli bir görevimizdir. Sosyalleştirme Genel Kurulunda, Büyük Millet Meclisi ve Senato çalışmalarında görüşlerimiz, çabalarımız dikkatle izlenmiş, saygınlıkla karşılanmıştır. Yakın bir tarihte Devlet Plânlama Teşkilâtı, Tübitak gibi kuruluşlarla ortak çalışmalara başlayacağız. TRT ve basınla ilişkilerimiz olumlu yönde gelişmekte, yeni gelişmeler de hazırlanmaktadır.

Örgüt çalışmalarımız, örgütümüzün daha etkin bir çalışma düzeni içinde bütünleşmesi için önemli adımlar atılmıştır. Merkezileştirilmiş yayın organlarımız, merkezî çalışmaların güçlendirilmesi hepimizin ortak hedefidir.

Demokratik haklar, halk sağlığı, hekim hakları, sağlık hizmetlerinin denetimi ve tıp eğitimi konularında sürekli çalışmalarımız hepimizin ortak çabasıyla daha etkin olacaktır.

Çalışmalarımızın değerlendirilmesinde Genel-İş Genel Kurulu'nda örgütümüze verilen «emperyalizme ve faşizme karşı savaşımında gösterilen çaba için anı plâketi» verdiğimiz uğraşın çok değerli bir belgesi olarak tarihimizde yerini alacaktır.

Ülkemizin daha iyiyi, daha doğruyu bulması için bu Büyük Kongremizin yeni bir aşama olacağı inancıyla, hepinizi saygıyla selâmlıyoruz.

Türk Tabipleri Birliği
Merkez Konseyi Başkanı
Dr. Erdal ATABEK